

EIROPAS KOMISIJA

Briselē, 7.12.2011
COM(2011) 859 galīgā redakcija

KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

**par to, kā īstenot Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 16. decembra Lēmumu
Nr. 1297/2008/EK par Eiropas uzņēmējdarbības un tirdzniecības statistikas
modernizācijas (EUTSM) programmu**

KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

par to, kā īstenot Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 16. decembra Lēmumu Nr. 1297/2008/EK par Eiropas uzņēmējdarbības un tirdzniecības statistikas modernizācijas (EUTSM) programmu

1. IEVADS

Saskaņā ar 6. pantu Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 16. decembra Lēmumā Nr. 1297/2008/EK par Eiropas uzņēmējdarbības un tirdzniecības statistikas modernizācijas (EUTSM) programmu (turpmāk "EUTSM lēmums") Komisija "līdz 2010. gada 31. decembrim un pēc tam katru gadu līdz 2013. gadam iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei ziņojumu par EUTSM programmas īstenošanu".

Šis ir otrais šāda veida ziņojums, kurā sniegts pārskats par progresu, ko dalībvalstis un Komisija (*Eurostat*) panākušas kopš pagājušā pārskata perioda, īstenojot EUTSM programmas darbības. Pirmajā ziņojumā tika uzsvērtas darbības, kas ir sāktas un/vai tiek turpinātas ikgadējās darba programmās 2009. un 2010. gadam. Šajos pirmajos divos gados EUTSM darbības apropriāciju īstenošanas līmenis bija gandrīz 80 %¹. Šis skaitlis galvenokārt ir izskaidrojams ar to, ka pēc 2008. gada ekonomikas un finanšu krīzes ir mazinājušās dalībvalstu iespējas piedalīties ES projektos.

Otrajā ziņojumā izklāstīti līdz šim sasniegtie galvenie rezultāti, kā arī būtiskākās iniciatīvas, kas iekļautas 2011. gada darba programmā, kura pieņemta 2010. gadā.

Visas EUTSM darbības ir saskaņā ar stratēģiju, kas izklāstīta Komisijas 2009. gada 10. augusta paziņojumā Eiropas Parlamentam un Padomei "ES statistikas sagatavošanas metode. Nākamās desmitgades redzējums"².

2. MĒRĶI, IKGADĒJĀS DARBĪBAS UN PRIORITĀTES

Lai gan EUTSM programma turpināsies līdz 2013. gada beigām, pirmais vispārējais novērtējums tika veikts 2010. gada beigās. Pēc minētā novērtējuma tika pielāgota EUTSM darba programma 2011. gadam. Programmas optimizēšana bija iemesls vairāku EUTSM projektu un ikgadējo darbību pārskatīšanai, kā arī centieniem samazināt stratēģisko ieviržu skaitu.

¹ *Eurostat* 2010. gada darbības pārskatā ziņoja par izņēmumu attiecībā uz EUTSM apropriāciju izmantošanu 2010. gada budžetā. Šis izņēmums tika ņemts vērā, aprēķinot EUTSM darbības apropriāciju izpildes līmeni pirmajos divos gados.

² COM(2009) 404.

EUTSM programmas galvenie pīlāri joprojām ir saistīti ar sadarbības tīkliem Eiropas Statistikas sistēmā (ESS) jeb tā sauktajiem ESS tīkliem. Visi astoņi plānotie ESS tīkli ir izveidoti un darbojas; pēdējais no tiem sāka darboties 2011. gada sākumā. Veicot optimizāciju, tika nodrošināts, ka 2011. gada darba programmā ir paredzēts ilgāks periods, kurā vairāki ESS tīkli ikgadējo subsīdiju vietā var saņemt atbalstu daudzgadu subsīdiju veidā.

Finansējums ir piešķirts arī individuāliem subsīdiju līgumiem, kas noslēgti ar valstu statistikas iestādēm (VSI), kā arī vairākiem līgumiem par neatkarīgu pētījumu veikšanu. Turpinās arī citi projekti, kuriem nav finansiālas ietekmes vai kuri ir citu darbību sastāvdaļas.

Kopumā 2011. gada darba programmai atvēlētais ES budžets nedaudz pārsniedz 11 miljonus euro, un tas ir paredzēts 19 ikgadējo darbību finansēšanai, kā arī programmas īstenošanai nepieciešamā tehniskā un administratīvā atbalsta sniegšanai. Subsīdijas, kas piešķirtas, izmantojot ESS tīklus, un individuālās subsīdijas joprojām ir izplatītākais instruments darbību finansēšanai (apmēram 90 %).

2.1. Mērķis Nr. 1. Prioritāšu pārskatīšana un rādītāju mērķkopumu izveide jaunām jomām

Mazāk nozīmīgu jomu noteikšana

Kopš 2010. gada novembra, kad ESSK pieņēma jaunu stratēģisku pieeju, mazāk nozīmīgās jomas uzņēmējdarbības un tirdzniecības statistikā nosaka saskaņā ar **Eurostat prioritāšu ikgadējo stratēģisko pārskatu**. Pamatojoties uz 2010. gada pārskatu, EUTSM programma tika optimizēta un konstatētas vairākas negatīvas prioritātes, kuras jāturpina izvērst, lai sagatavotu konkrētus ierosinājumus esošo tiesību aktu grozīšanai. Minētās prioritātes attiecas uz darbības veida vienību statistiku/virkni uzņēmējdarbības strukturālās statistikas (USS) regulas³ 2. un 4. pielikumā un uz rūpniecības jauno pasūtījumu mainīgo lielumu īstermiņa statistikas (ĪTS) regulas⁴ A pielikumā. Turklāt turpinās darbs, lai mazinātu *Intrastat* prasības un līdzsvarotu starptautiskās tirdzniecības statistiku attiecībā uz precēm un pakalpojumiem par labu pakalpojumiem.

Jaunu jomu izveide (uzņēmumu grupas, globalizācija, uzņēmējdarbība, inovācija)

Pamatojoties uz sākotnējā pētījuma rezultātiem, 2010. gada beigās tika sākts metodoloģiskais darbs, lai izstrādātu **statistiku par uzņēmumu grupām** divās prioritārās jomās: “tirdzniecība grupās” un “pētniecība, attīstība un inovācija”. Eiropas līmenī sākās starptautisku uzņēmumu apspriešanās par mātesuzņēmuma spēju centralizēti paziņot minētos datus. Turklāt pēc tam, kad bija rūpīgi pārbaudīta valsts un Eiropas līmenī pieejamā informācija, tika izveidots saraksts, kurā apkopoti dažādi paņēmieni, ko var izmantot, vācot datus par abām galvenajām jomām saistībā ar uzņēmumu grupām. Pamatojoties uz abām minētajām darbībām, tika

³ Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 11. marta Regula (EK) Nr. 295/2008 par uzņēmējdarbības strukturālo statistiku (pārstrādātā versija). OV L 97, 9.4.2008., 13. lpp.

⁴ Padomes 1998. gada 19. maija Regula (EK) Nr. 1165/98 par īstermiņa statistiku. OV L 162, 5.6.1998., 1. lpp.

sagatavoti ieteikumi par to, kā vislabāk vākt datus abās minētajās jomās, un šīs darbības tika izmantotas kā metodisks pamatojums ESS datu vākšanai par uzņēmumu grupām ar to mātesuzņēmumu starpniecību. Šā metodiskā darba sākotnējais novērtējums tiks integrēts ESS tīkla darbībās, kas saistītas ar lielu un sarežģītu starptautisku uzņēmumu grupu profilēšanu pirms izmēģinājuma pārbaudes sākšanas (sk. 2. mērķi).

Pētījums par tādu rādītāju pieejamību ESS un aprēķināšanu, kas piedāvāti ESAO Rokasgrāmatā par **ekonomikas globalizācijas rādītājiem**, tika pabeigts 2011. gada sākumā. Pēc EUTSM programmas optimizēšanas turpmākais metodiskais darbs un izmēģinājuma pārbaudes tiks organizētas ESS tīklā par globālo vērtību ķēžu izvērtēšanu (sk. 3. mērķi).

Attiecībā uz pārraudzības politiku saistībā ar **uzņēmējdarbību** turpinās darbs pie tiesiskā regulējuma izstrādes saskaņotu datu vākšanai par darba devēja uzņēmējdarbības demogrāfiju. Turklāt 2011. gadā sākās pirmā ES līmeņa brīvprātīgā datu vākšana par ierosinātajiem straujas izaugsmes rādītājiem inovatīvos uzņēmumos, ko izmantos stratēģijas “Eiropa 2020” kontekstā izveidotā “inovācijas Savienības pamatrādītāja” vajadzībām. Sadarbība ar ESAO turpinās, izstrādājot vienoto Uzņēmējdarbības rādītāju programmu (*EIP*) un nosakot uzņēmējdarbības noteicošos faktorus, kuros iekļauti 2010. gada beigās notikušā semināra rezultāti.

2.2. Mērķis Nr. 2. Ar uzņēmējdarbību saistītas statistikas struktūras optimizēšana

Jēdzienu un metožu integrēšana tiesiskajā regulējumā

ESS tīkls **Ar uzņēmējdarbību un tirdzniecību saistītu statistikas jēdzienu un metožu atbilstība**, kas tika izveidots 2010. gadā, sāka darbu pie statistikas vienību un to definīciju ieviešanas uzskaites dalībvalstīs. 2011. gada sākumā tika organizēti *Eurostat* un valstu statistikas iestāžu ekspertu semināri, kā arī izstrādāta anketa un pārbaudīts tās lietderīgums sīkākas informācijas vākšanā. Tika sagatavots arī ziņojums, kurā uzsvērti galvenie pētāmie jautājumi, kā arī metodes un procedūras, ko plānots izmantot. Turklāt tika veikti sagatavošanas darbi, lai 2012. gada sākumā varētu sākt darbu pie mērķa grupas, sistēmām, pārskata perioda, klasifikācijas un tās pielietošanas (dalījumi, īpaši agregāti), kā arī pie to raksturlielumiem un definīcijām.

Projekts **“Atbilstības uzlabošana starp maksājumu bilanci un starptautisko pārskaitījumu statistiku”** ir beidzies. Šā projekta rezultāti, tostarp ieteikumi un pilnīga saskaņošanas tabula, sekmēja darba grupas darbu pie atbilstības nodrošināšanas starp maksājumu bilances statistiku un tirdzniecības statistiku.

Statistikas izveide par uzņēmumu grupām

Ir panākts būtisks progress saistībā ar **EuroGroups reģistru**⁵ (*EGR*), kura mērķis ir nodrošināt konsekventas un saskaņotas apsekojumu sistēmas augstas kvalitātes statistikas iegūšanai globalizācijas jomā.

ESS tīkls **EGR metodoloģija** pievērsās centrālo un valsts līmeņa *EGR* procesu metodoloģijas izstrādei un datu modeļa sagatavošanai nākamajā posmā (*EGR* 2. versija). *EGR* populācijā tika iekļautas 5000 starptautisko uzņēmumu grupas (SUG), un ir sākts darbs pie *EGR* populācijas papildināšanas, palielinot starptautisko uzņēmumu grupu kopskaitu līdz 10 000. *EGR* metodikas pamatnostādnes tika izplatītas dalībvalstīs. Turpinās pilnīgas *EGR* populācijas analīze, lai iegūtu ārvalstu saistītu uzņēmumu statistiku (*FATS*) un statistiku par ārvalstu tiešajiem ieguldījumiem (*ATI*).

Turklāt 2009. un 2010. gadā piešķirto subsīdiju skaits (attiecīgi 16 un 8) palīdzēja definēt valsts līmeņa *EGR* procesus un metodes attiecībā uz *EGR* datu importu, apstiprināšanu, apvienošanu un eksportēšanu valsts reģistru līmenī. No tām finansēja arī definīciju un pirmo posmu tādu rīku izstrādei, ar kuriem iespēju robežās var automatizēt *EGR* procesus valsts līmenī un uzlabot *EGR* datu kvalitāti. Visām dalībvalstīm ir pieejami šo subsidēšanas darbību rezultāti, un tās var izmantot šo piekļuvi, lai sagatavotos *EGR* ieviešanai attiecīgajā valstī.

ESS tīkls **lielu un sarežģītu starptautisku uzņēmumu grupu profilēšanai** ir *EGR* tīkla sastāvdaļa. Tā mērķis ir nodrošināt saskaņotas un būtiskas statistikas vienību struktūras un vienoties par uzņēmumu grupu statistikas paziņošanu. Starptautiskās profilēšanas priekšizpēte un pētījums par statistikas vienībām saistībā ar SUG tika veikts 2010. gadā. Metodiskais darbs tiks pilnveidots, ņemot vērā faktiskās pārbaudes. Tas, vai ir iespējams īstenot ieteikumu par uzņēmuma definīciju, tiks izvērtēts saskaņā ar darbībām, kas īstenotas ESS tīklā atbilstības nodrošināšanai.

Kopienas apsekojumu veikšana ar mērķi samazināt slogu uzņēmumiem

Tiek gatavots pētījums par metodikas jautājumiem saistībā ar ES izlases metodes shēmu izmantojumu datu vākšanā.

2.3. Mērķis Nr. 3. Atbalsts efektīvākas metodes ieviešanai uzņēmējdarbības un tirdzniecības statistikas sagatavošanā

Statistikas sistēmā esošo datu lietderīgāka izmantošana, tostarp iespēja veikt aplēses

Darbu pie **datu uzglabāšanas un datu sasaistīšanas uzņēmējdarbības statistikas sagatavošanā** veic ESS tīkls, kas izveidots 2010. gada otrajā pusē. Vispirms ESS tīkls sāka esošo datu sasaistīšanas un uzglabāšanas pieeju izvērtēšanu. Tika sagatavota anketa, ko

⁵ Juridiskais pamats tika noteikts Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 20. februāra Regulā (EK) Nr. 177/2008, ar ko izveido kopēju uzņēmumu reģistru sistēmu statistikas vajadzībām un atceļ Padomes Regulu (EEK) Nr. 2186/93. OV L 61, 5.3.2008., 6. lpp.

izsūtīja visām ESS dalībvalstīm un Šveicei, lai apkopotu pašreizējās labas prakses piemērus, kas konstatēti integrētajās uzņēmējdarbības datu sistēmās, un iegūtu pārskatu par sastaptajām grūtībām un vēlamajiem risinājumiem. Rezultāti tika izklāstīti un apspriesti seminārā, kas notika 2011. gada aprīlī. Aptaujas un apspriežu rezultāti apliecināja nepieciešamību analizēt vairākus plašus tematus saistībā ar datu krātuves izveidi un darbību. Starp šiem tematiem ir precīza statistikas datu krātuves definīcija/darbības joma šajā ESS tīklā, metadati, uzņēmējdarbības reģistra nozīme/uzdevums, datu konfidencialitāte un neatbilstība, kā arī kvalitāte. ESS tīkls darbosies kā ekspertu grupa, kas veidos zināšanu bāzi, definēs un sniegs norādes, kā arī nodrošinās salīdzinošās izvērtēšanas un padomdevēju pakalpojumus.

Turklāt būtisks progress tika sasniegts trijos projektos, kuru mērķis ir **sasaistīt atsevišķu statistikas jomu mikrodatu**.

- Tika īstenots projekts saistībā ar strukturālo uzņēmējdarbības statistiku, ārējo tirdzniecību, **starptautiskās informācijas ieguves mikrodatu sasaistīšanu**, un tika izstrādāta šīs datu ieguves un mikrodatu sasaistīšanas metodika. Iegūtos rezultātus ņēma vērā citā nozīmīgā darbībā, kuru sāka īstenot 2011. gada sākumā ar ESS tīklu “**Globālo vērtību ķēžu izvērtēšana**”. Minētais ESS tīkls pievērsīsies vienai no pamatiniciatīvām, kas izvirzītas stratēģijā “Eiropa 2020”, un tā mērķis ir apkopot datus par uzņēmējdarbību, kas kļūst arvien globalizētāka, tās organizēšanu un ietekmi uz darba vietu radīšanu un ilgtspējīgu izaugsmi. Projekta mērķis ir arī palīdzēt politikas veidotājiem pieņemt pamatotākus lēmumus un pārraudzīt ekonomikas globalizāciju/internacionalizāciju, izstrādājot un nodrošinot ekonomikas globalizācijas rādītājus.
- Projekta “**jauni ārējās tirdzniecības statistikas rādītāji, pamatojoties uz uzņēmējdarbības raksturlielumiem**” vajadzībām tika veikts pētījums un pēc tam izstrādāti norādījumi sastādītājiem statistikas sagatavošanai par ārējo tirdzniecību pa uzņēmuma raksturlielumiem, kuras pamatā ir sasaiste starp tirdzniecības datiem un informāciju no uzņēmumu reģistra. Pētījums sniedza arī informāciju par metodiskiem jautājumiem saistībā ar kombinētās ārējās tirdzniecības un uzņēmējdarbības statistikas sagatavošanu. Tāpēc pārskatītajos *Intrastat* un *Extrastat* noteikumos tika iekļauta prasība apkopot šo statistiku katru gadu. Regulāra statistikas sagatavošana sākās 2011. gadā, par pirmo pārskata gadu nosakot 2009. gadu. Dalībvalstis ir saņēmušas subsīdijas, lai veiktu vairākus izmēģinājuma pētījumus, kas joprojām turpinās, lai noteiktu un izstrādātu jaunus statistikas rādītājus, kuros būtu apvienota tirdzniecības un uzņēmējdarbības statistika. Šo pētījumu turpmākais mērķis ir uzlabot kvalitātes un metodiskos jautājumus, kas saistīti ar šo jauno rādītāju apkopošanu.
- ESS tīkls “**Mikrodatu par IKT izmantošanu sasaistīšana**” šobrīd pēta alternatīvu apsekošanas stratēģiju spēju uzlabot datu reprezentativitāti sasaistītajās datu kopās, tostarp veic to izmaksu un ieguvumu analīzi.

Projekta “**Metodika mūsdienīgai uzņēmējdarbības statistikai (optimāla izlases metode, aplēses, izmantojot modeļus, datu integrēšana)**” ietvaros turpina pārskatīt Rokasgrāmatu

par Eiropas uzņēmējdarbības statistikas metodēm un metodikas izstrādi tādās svarīgās jomās kā apsekojumu integrēšana, mūsdienīgas datu vākšanas metodes un progresīvas novērtēšanas metodes.

Ekonomikā esošo datu lietderīgāka izmantošana

Lai dalībvalstīm palīdzētu lietderīgi **izmantot administratīvos datus statistikas vajadzībām**, EUTSM programma sniedz finansiālu atbalstu valstu statistikas iestādēm, lai tās varētu uzlabot savas datu vākšanas un apstrādes sistēmas. Izmantojot subsīdiju līgumus, kas 2009. gadā tika parakstīti ar 16 valsts statistikas iestādēm, tika ieviesti jauni veidi, kā statistikas vajadzībām atjaunināt uzņēmumu reģistrus, izstrādātas inovatīvas metodes mikrouzņēmumu un mazo uzņēmumu datu aplēšanai, radīti jauni rīki kvalitātes pārbaudēm, kļūdu labošanai un datu uzglabāšanai. Tādējādi tiks samazināts uzņēmumu ziņošanas slogs un uzlabota statistikas informācijas kvalitāte.

ESS tīkls par administratīvo un grāmatvedības datu izmantošanu, kurš sāka darboties 2009. gadā, turpina pētīt praktiskos jautājumus saistībā ar minēto datu izmantošanu, lai sagatavotu statistiku, kas ir kopīga visām valstu statistikas iestādēm. Pirmajos divos darbības gados veiktās izpētes un analītiskā darba rezultāti tiks izmantoti, lai izstrādātu ieteikumus un izplatītu labu praksi. Galvenie līdz šim sasniegtie rezultāti attiecas uz pārskata sagatavošanu par valsts praksi administratīvo datu izmantošanā, valsts prakses aprakstu attiecībā uz dažādu metožu izmantošanu, lai aplēstu nepilnīgās datu kopas, kad administratīvie dati tiek izmantoti īstermiņa statistikā (ĪTS), un tādu rādītāju saraksta izveidi, ko izmanto, lai izvērtētu tādas uzņēmējdarbības statistikas kvalitāti, kuras pamatā ir administratīvie dati.

Efektīvākai datu ieguvei, nosūtīšanai un apstrādei nepieciešamo rīku izstrāde

Projekta “Muitas datu lietderīgāka izmantošana ārējās tirdzniecības statistikā (*Extrastat*)” ietvaros 2010. gadā ar dalībvalstīm tika parakstīti vairāki subsīdiju līgumi. Mērķis ir sniegt atbalstu *Extrastat* statistikas datu vākšanas sistēmu pielāgošanai jaunajām muitas sistēmām, kas ieviestas ar Modernizēto muitas kodeksu⁶. Sākotnējie rezultāti ir gaidāmi 2012. gada sākumā.

Izmantojot individuālās subsīdijas, kas projekta “kombinētās nomenklatūras izmantošanas atvieglošana” ietvaros tika piešķirtas valstu statistikas iestādēm, *Intrastat* deklarētājiem ir nodrošināta pieeja klasifikācijas palīglīdzekļiem. Tika izstrādāti tīmeklī bāzēti rīki un citi materiāli, kas atvieglo pareizo preču kodu noteikšanu. Tādējādi tiks uzlabota datu kvalitāte un samazināts slogs respondentiem.

Dalībvalstis 2011. gada aprīlī tika uzaicinātas piedalīties projektā “Atvieglota uzņēmumu datu nodošana valstu statistikas iestādēm”. Atbalsts tiks sniegts tādu IT sistēmu izstrādei, kas

⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 23. aprīļa Regula (EK) Nr. 450/2008, ar ko izveido Kopienas Muitas kodeksu (Modernizētais muitas kodekss). OV L 145, 4.6.2008., 1. lpp.

paredzētas uzņēmumu statistikas datu vākšanai, valsts statistikas taksonomijas pilnveidošanai un valstu statistikas *XBRL* taksonomijas izveidei.

2.4. Mērķis Nr. 4. Intrastat modernizēšana

Metožu saskaņošana, lai uzlabotu kvalitāti vienkāršotā *Intrastat*

Abi projekti, kas tika sākti EUTSM programmas sākumposmā (“Datu kvalitātes uzlabošana vienkāršotā *Intrastat* sistēmā” un “Asimetrijas samazināšana *Intrastat* sistēmā”), pēc optimizācijas 2010. gada beigās tika apvienoti vienā projektā ar nosaukumu “ES iekšējās tirdzniecības statistikas uzlabošanas metožu saskaņošana”.

Šā projekta ietvaros dalībvalstis turpina saņemt atbalstu asimetriju novēršanai un kvalitātes uzlabošanas pasākumu izstrādei un īstenošanai, piemērojot metodiskās pamatnostādnes, kas izstrādātas saskaņā ar pakalpojumu līgumu 2010. gadā. Pēc divu ES mēroga saskaņošanas posmu organizēšanas 2009. un 2010. gadā tika izlabotas un/vai novērstas vairākas būtiskas asimetrijas un attiecībā uz dažām konkrētām precēm (gāze, elektrība, kuģi, gaisa kuģi) konstatēta nepieciešamība veikt turpmākus uzlabojumus metodiskajos norādījumos. Dalībvalstīm tika piešķirtas subsīdijas saskaņošanas darbību veikšanai.

Administratīvo datu lietderīgāka izmantošana

Lai sekmētu to, ka dalībvalstis, gatavojot *Intrastat* statistiku, izmanto administratīvos datus, 2010. gadā tika piešķirtas subsīdijas. Projekti joprojām turpinās. Tie ir saistīti ar administratīvo datu izmantošanu *Intrastat* sistēmā apkopoto datu apstiprināšanai un (turpmāku) uzlabojumu veikšanai kopīgās datu vākšanas sistēmās vairākās dalībvalstīs *Intrastat*, PVN un PVN informācijas apmaiņas sistēmas (*VIES*) vajadzībām.

Datu apmaiņas uzlabošana un veicināšana *Intrastat* sistēmā

Veiktie pētījumi un dalībvalstīm sniegtais atbalsts sekmēja to, ka palielinājās tādu elektronisko līdzekļu un tehnoloģiju izmantojums, kuri nodrošina datu apstiprināšanu, izmantojot automatiskus procesus, un tika piemērotas uzlabotas statistikas koncepcijas kļūdu noteikšanai un automatiskai labošanai.

3. SECINĀJUMS

EUTSM lēmumā izklāstītas darbības, kas jāfinansē programmas darbības laikā. Tas pamato samērā lielu tādu iniciatīvu skaitu, kuras sāktas pirmajos divos programmas darbības gados. Tomēr 2008. gada ekonomikas un finanšu krīzes dēļ valsts statistikas iestāžu finansēšanas iespējas bija “pārsātinātas”, jo trūka cilvēkresursu. Tāpēc bija jāveic programmas optimizācija, integrējot noteiktas iniciatīvas un/vai orientējot tās uz sešām galvenajām jomām, veidojot sadarbības tīklus (ESS tīklus): jēdzienu un metožu atbilstība, *EGR*, lielu un sarežģītu starptautisku uzņēmumu grupu profilēšana, mikrodatu sasaistīšana un datu uzglabāšana statistikas gatavošanas procesā, uzņēmējdarbības statistikas metodika un administratīvo un grāmatvedības datu izmantojums.

ESS tīklos, kas sāka darboties 2009. gadā vai 2010. gada sākumā, tika paveikts liels darbs, īpaši *EGR* metodikas, profilēšanas un administratīvo datu izmantošanas jomā. Attiecībā uz citiem galvenajiem EUTSM programmas pīlāriem (tiesību aktu konsekvence, datu uzglabāšana un datu sasaistīšanas iniciatīvas) veiktās darbības bija saistītas ar sagatavošanas darbiem, pamata infrastruktūras izveidi (ESS tīkli, vairākiem saņēmējiem paredzētas subsīdiju programmas u. c.) un valstu ekspertu tīklu izveidei.

Turpinājās arī finansēšana individuālu subsīdiju veidā, galvenokārt lai atbalstītu progresu metodikas jomā un pārbaudītu atsevišķus metodiskus ieteikumus, bet arī lai izstrādātu rīkus efektīvākai datu ieguvei, nosūtīšanai un apstrādei. Dažu darbību rezultāti jau ir pieejami, taču lielākā daļa darbību vēl turpinās.

Ir svarīgi visas darbības uztvert kā savstarpēji saistītas iniciatīvas, tādējādi padarot efektīvākas valsts procedūras uzņēmuma un tirdzniecības statistikas datu vākšanai. Tāpēc ir jāuzņemas ilgtermiņa saistības un jānodrošina pastāvīga uzraudzība. Nākamie progress ziņojumi tiks iesniegti 2012. un 2013. gadā. Galīgais novērtējums tiks veikts 2014. gada sākumā.